

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:
Egy évre . . . 12 kor. — fill.
Fél évre . . . 6 kor. — fill.
Negyed évre . . . 3 kor. — fill.

Egyes szám ára 8 fill.
Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden **hétfőn** délben, **szerdán, pénteken** és **vasárnap** reggel.

Felelős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:
Dr. Csillag Károly ügyvédi iro-
dája, Barátok tere Manólovics-há-
za.
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Vojnich-palotában
Telefon szám 42.
Nyitvatartás soriánként 40 fillér.

Iparfejlesztés Szabadkán.

Nem egészen helytálló az a nagyon elterjedt axioma, hogy a gyáripar tönkre teszi a kisipart. Nem teszi tönkre, csak új irányba tereli, más, a régi módoktól eltérő berendezésekre kényszeríti. A munkálkodó értelemnek el kell hagyni a régi kereteket: ez igaz, ám az ipari munkának sok új mezőt nyitott a fejlődő izlés, a fokozottabb szükséglet, melyet a lényeges gyártás nem, csakis a szubtilisebb, a kézi-, illetve kisipar fejlődött izlése elégíthet ki. Tagadhatatlan azonban, hogy ott, ahol az iskoláztatás hiányos, kellő ipari készültség vagy rátermetség nincs, vagy ahol a megfelelő tőke sem kínálkozik, ott a hatalomra jutott gyáripar mellett a kisipar elsenyved, mert nem vállalhat meg a régi viszonyok között formált keretektől. Így van ez mindenütt, még oly városokban is, mint a miénk, ahol tulajdonképpen gyáripar nincs, de éppen abban rejlik a gyári termelés nagy főlénye, hogy eszközeinek bőségével legyőzi a távolságokat és eljut mindenütt, hogy olcsóságával versenybe szálljon a helyi kisiparral.

A kisipar ezt a versenyt csak úgy bírhatja el, ha munkájának új lendületet ad.

A haladó kor az eszközöknek sokaságát kínálja oda a kisebb ipari tevékenységnek. Hogy azonban az iparos ezek közül az ő céljainak legalkalmasabbat választhassa, okulnia, tanulnia kell, hogy megszerezhesse magának, tőkére van szüksége.

Ezen a két ponton dől el a kisipar sorsa. Kellő ipari intelligencia és lehetőleg olcsó tőke, biztos, nyugodt hitel. Külföldi példának egész halmazá-

val lehetne ezt a tételt bizonyítani, ha egyáltalán bizonyításra szorulna.

Szakszertű iskoláztatás adja meg az alapot, melyen értelmes munka a tőke erejével építhet.

Nem olyan iskoláztatást gondolunk, mely iparosainkat arra képesíti, hogy formás dikciókban sopánkodhassanak a hanyatló kisipar sorsán, vagy meddő választási mókákkal pusztítsák a drága időt. Annak a tanulságnak, melytől a kisipar boldogulását várhatjuk, első sorban szakszertűnek kell lenni. Ismernie kell az iparosnak azokat a módokat, amikkel mesterségét fejlesztheti, a közönség izléséhez, igényeihez idomíthatja és munkájának értékét a minőséggel növelheti.

Ipari kormányzatunk egy régi mulasztását igyekszik kissé helyreírni, amidőn a kereskedelmi kamaránk előterjesztésére Szabadka és Baja ipari érdekei felé fordítja figyelmét.

Egyelőre ugyan, különösen ami az ipari szakoktatást illeti a legkényelmesebb kormányzati eszközökhöz nyúl: az ígéretekhez. Szabadka valósággal az ígélet földje. Nincs oly intézmény, amit minister Szabadkának már oda nem ígért volna. De tudja isten valaki árulkodik ránk odafőn a hatalmasoknál. Azt mondja rólunk, mi gazdagok és erősek vagyunk és minek nekünk agráriusoknak: iparfejlesztés. Van erre is mondani valónk. Igaz, hogy nálunk dominál a földművelés. De szépen szaporodunk. A Palics teszi vagy a siller, nem tudjuk, de szaporodunk. A föld, az az áldott, mindig áldott föld de sohasem szaporodik. Mivé legyenek a fiaink? Mind nem turhatja a földet. Prokátorban is van némi termelési fölöslegünk. Egyéb diplomával ékeskedők is népesítik kávéházainkat. Hát

csak talán elég érettek vagyunk ahhoz, hogy ne becsüljük le az iparost vagy kereskedőt? De szeretnők, ha tanulnának a fiuk. Megtanulnák a mesterséget, úgy amint jó szakiskolákban előkészítik a gyakorlatra.

De nálunk nincs ebből egy csipetnyi sem.

Jó lesz ezekért, érdemes lesz értők kissé marakodni.

Tagadhatatlan a pénzsegély, amit a minister néhány iparosunknak nyújtott helyénvaló: derekas segítség, azoknak, akik hozzá jutottak. Az iparos szövetségek, pedáns, lelkiismeretes, pártatlan és hozzáértő kezelés mellett, sok munkás törekvésnek adhatnak szárnyat. A közös műhelyek, gépbeszerzések, mint az iparos kooperáció hathatós eszközei, erőt adnak az egyeseknek, akik elszigeteltségükben letörnének. Ám a feltörekvő iparos generáció, ipari haladásunk jövőjének érdekében nem győzzük eléggé sürgetni az ipari szakiskolákat. Ezekben kell kicsiszolni az értelmet, fejleszteni a tehetséget és megadni azt a készültséget az eljövendő iparos nemzedéknek, mely nélkül összeroskadunk az idegen verseny csapásai alatt.

L-i.

A jótállás.

A m. kir. honvédelmi miniszterium a napokban adott ki egy „k. t.” jelzésű rendeletet, mely azonban ennek dacára a fővárosi lapokban is megjelent és ez a körülmény egyéb katonai titkok nyilvánossághozatalától eltérőleg legkevésbé lehet sajnálatos, mert az ily üdvös rendeletet kár „kalap alá rejteni”, annál kevésbé, mivel így a nagyközönség is meggyőződhet arról, hogy a mérvadó körök figyelmét sem kerültk el azon immár tarthatlan állapotok, melyeknek az ily

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

LEGKITÜNŐBB

ASZTALI VIZ!

KRONDORFI
SAVANYÚVIZ

MINT GYÓGYITAL

MINDEN HURUTOS BANTALMAKNÁL

legjobban ajánlva!

hatásos szerrel való gyökeres orvoslása már már régen szükséges lett volna.

Az imént említett szigorú katonai rendelet folytán alantastól jótálól aláírást követelni tilos. Ez igen helyes intézkedés, csak azután szigoruan be is tartassék.

Itt a jó példa, mely követésre méltó, annyival is inkább, mert hazánkban nem csak a katonatisztek, hanem az állami és még gyakoribban a közigazgatási tisztviselők bizonyos „szelid nyomás” folytán igen sokszor felelőssé válóknak giransai, kezesei lesznek, ez pedig kiszámíthatlan szerencsétlenségeknek a kúlforrása.

A közvagyon bizottsága épp úgy, mint a tisztviselők családi és anyagi érdeke megkövetelnék, hogy a magas kormány többi tagja is épp oly szigoruan — eselleg hivatalvesztés terbe mellett — megtiltáná úgy az állami mint a közigazgatási tisztviselőknak az alantast vagy hivatalársaitól váltóforgatmány, illetve jótállás „kérését.”

Indokolásul szolgáljon ezen eljárásnál azon mindannyiunk által jól ismert tény, hogy nálunk az adóságcsinálás nem nehéz, csupán a megkívánt girok megszerzése ad olyik embernek gondot, aki pedig nem állja befolyásának érvényesítésével a hozzá közel állókat, különösen alantastait a girálásra bírni, annak mi sem könnyebb, mint a kölcsönpénzt szerezni.

Az ily ember azután e'ég meggondolatlanul mindenféle szükségletének fedezésére, melyek csak a legtrikább esetben valódiak és többnyire csak gyermekes feltűnés, majnoló nagyozás, könnyelmű játékszenvedély s effélék kielégítésének vágyából származnak, unos-untalan és mindnagyobb mérvben veszi igénybe áldozatai „szivességét” és ez által őket a maga kétségédes sorsához fűzi, érdeklársaivá teszi, oly mértékben, hogy azok midőn már kétségbeesett viszonyok tudatára ébredtek, esküdt köteleességek ellenére még a szemük láttára elkövetett bűncselekmények feljelentését is elmulasztják, nehogy ezzel magukat is tönkre tegyék.

Ebből magyarázható annak lehetősége, hogy ezekre menő sikkasztások sokszor csak évek mul'án, legtöbbször ekkor is csupán a véletlen játékból derülnek ki, aminek pedig az ellenőrzésre hivatott, vagy együttműködő alantast tisztviselő, függetlensége és biztonsága érzetében idejekorán megtett feljelentésével csirájában, talán midőn még csak az első százforintos hiányzott elejét vehette és az ezekre menő kárt, valamint számos ártatlanul sujtott családtól a nyomort elháríthatta volna. Ezen sajnós, nagyon eltejedt kór sikeres kiirtása csak hasonló szigorú rendeletektől remélhető, melyeket az egyes miniszterek saját hatáskörükben is kiadhatnának s ezekkel az állam érdeknek semmi esetre sem ártának, a társadalomnak pedig, de különösen egy rétegének, a közti-tisztviselői karnak igen nagy szolgálatot tennének, mivel módot adnának neki a megromlott kiküszöbölésére és ez által tekintélyét is emelnék.

Gugánovich Máté.

Választási mozgalmak a Bácskában.

Az ó-kanizsai kerületben erős hullámokat vetett föl a képviselőválasztás mozgalma. A kerület, amely sok éven át választott szabadelvű párti képviselőt, erős függetlenségi elemmel is bír, amely többször győzött is. Az 1870. választáson magát Kossuth Lajost

választotta képviselőjének és utóbb több ízben Tompa Antalt, de amidőn az egyházi-politikai kérdésben elért a Kossuth Lajos által előírt programtól és a szabadelvű haladással szemben foglalt állást akkor megbukott Bezerédyvel szemben az 1892. évi választáson.

A kerületben elsőnek a Kossuthpárt bontotta ki a zászlóját fellepletvén a kerületben Dr. Pataj Sándor a Kossuthpárt tagját, a ki a múlt választáson Kerynáján volt a párt jelöltje, Vele szemben most Ugron pártja, a melynek a kerületben még sohasem volt képviselője Lovázi Mártont léptette föl. Vasárnap Bartha Miklós, Bartók Lajos és Tahy László társaságában jött Lovázy a kerületbe és mondotta programbeszédét Kanizsán és Martonoson. Amidőn Ugron dicsőítésében nem tudtak betelni a választók közül többen közbeszóltak, hogy „*Éljen Kossuth!*” Es ez annyira kihozta sodrából Barthát, hogy elkezdte Kossuthot ócsárolni, szemére vetvén hogy nem tud magyarul gondolkozni, mért volt kinn 60 évig Talián országban, mikor itt veszélyben a hazá, nincs egy hold földje sem és azért nem tudja, mi fáj a magyar népnek, hogy nem tud magyarul sem stb. Az efféle förmedvények igen nagy hatással voltak a népre, de oly irányban, hogy megbotránkoztaták még az Ugronpárti híveket is. akik különben elsősorban csak függetlenségi párt színezet nélkül és tulajdonképen Kossuth hívei voltak mindig.

A Patajpárt községenként szervezkedik és az augusztusra várja Kossuth Ferenczet a kerületbe Papp Elekkel, Barabás Bélával és más függ. képviselővel.

A Bezerédy-párt pedig örvendve tapasztalja, hogy ellenzéké így meghasonolva egymást marja. Eddigi híreink szerint pótválasztásba kerülhet Bezerédy és Pataj, mert Ugronéknak van a legkisebb pártja.

Az ó-becsei kerületben elterjedt azon hír, hogy Dungszerky Lázár fia, Dungszerky György fog fellépni szabadelvű programmal. Egy bácskai lap nyomán a fővárosi lapok is terjesztették e hirt, amely azonban nem felel meg a valóságnak, mert beavatott informatórunk szerint e kerületben Gombos Béla a szabadelvű párt jelöltje ez ideig. Ellen Petrovics Dusan fog fellépni, néppárti programmal, kinek érdekében, az agitáció már megindult, bár pártja még csak a szervezkedésnél tart.

A tovarisovai kerületben Gromonn Dezső ellen a néppárt erősen szervezkedik. E napokban küldöttség megy Budapestre, a néppárti irodában — a pártot a kerület hangulatáról informálni.

Különfélék.

— R. Réthy Laura urnő hangversenye. Élvezetes estének néz elébe Szabadka város és Palics fűrdő közönsége. Rudnyánszkyné Réthy Laura urnő f. 7-én vasárnap este 8 órakor a palicsi nagyvendéglő termében hangversenyt rendez. Réthy Laura urnő művészte országos híré és nem szorul a mi dicséretünkre. Az est fényét emelni fogja a művész nő férjének Rudnyánszky Gyulának a jeles poetának közreműködése. A program többi pontjai mind-megannyi biztosítékai az est fényes sikerének. Van-e szabadkai koncert látogató, a ki nem ismerné Szabados Ilonka urhölgy bájos előadását, ki ne élvezte volna

mér az ő discret csevegését és van-e aki nem ragadja meg az alkalmat hogy őt hallhassa. A műsornak egy másik pontja Hajnal József dr. úr solóéneke a kinek gyönyörűen csengő tenorját magasztalva, szintén, nem mondunk újságot a szabadkai közönségnek. A zongora kíséretet Dr. Brenner József úr vállalta el, kinek discret, szép játékában nem egyszer volt alkalmunk gyönyörködni. Piros Józsi muzsikáját dicsérünk se kell! Tájékozául egyelőre álljon itt a concert kiváló mű — izléssel egybeállított — programja: Műsor: 1. Teil Vilmos nyitány előadja Piros Józsi zenekara. 2. Magyar dalok Piros Józsi zenekara kísérete mellett éneklő Réthy Laura urnő. 3. Magán jelenet — előadja Szabados Ilonka urhölgy. 4. Gounod: Faust. Ékszer-ária éneklő Dr. Brenner József ur zongora kísérete mellett Réthy Laura urnő. 5. Mader: Magyar Dalok Dr. Brenner József zongora kísérete mellett éneklő Dr. Hajnal József ur. 6. Tréfás strófák a fürdőzésről. Irta és felolvassa Rudnyánszky Gyula ur. 7. Ardiit: Csók-kerülő. Dr. Brenner József ur zongora kísérete mellett éneklő Réthy Laura urnő. A belépőjegyek ára: két korona, ami — tekintve a fényes programot — igazán potomság. Jegyeket válthatni Bauer Jozefa urnőnél, továbbá Neuhaus Bernát, Schulhoff Ignác, Sugár Béla, Heumann Mór, Róth Armin, Kiss Ferencz, Heilbrun József és Ripp Bernát urak üzletében. Nem mulaszthatjuk el itt megemlíteni, hogy a bevétel egy része tisztán városunk kulturális célját szolgálhatja, a mennyiben — a művész nagy-lelkűségéből — Jámbor Pál sír-emlékének alapját fogja gyarapítani.

— Pénztárvizsgálat. Ma délelőtt a házipénztárban pénztárvizsgálat volt, mindent a legnagyobb rendben találtak.

— Eljegyzések. Gnoák Odón kaksó-mind-szenti nagybérő eljegyezte Buchwald Ilonka kisasszonyt, Buchwald Lázár helybeli ügyvéd leányát. — Huszár Akos Bács-Almásról eljegyezte Piváry Aranka kisasszonyt Szepes-Remetéről.

— Országos tanárgyűlés Szabadkán. A középiskolai tanárok tegnap tartották befejező ülésüket Budapestén. Ez alkalommal Frankl István előterjesztette Szabadka város meghívását a jövő évi gyűlésre, melyet egyhangulag és lelkesedéssel fogadtak el. Jövő évre tehát az országos tanárgyűlés nálunk tartatik meg.

— Palics fűrdő emelése. Ugy értesülünk, hogy a városi tanács a közönség általános óhajának engedve, a palicsi szórakozást egy igen szép dologgal akarja szaporítani. Alkudozásba lépett egy hajógyárral, yacht-ot akar venni tőle. Nemsokára tehát, ha értesülésünk valóra válik, gőzhajón gyönyörködhetünk kiejűrdőnk szépségében és kellemetességében.

— A leneczek gyászja. A budapesti leneczház 70 gyermeket küldött Palicsra 4 havi nyaralásra. A leneczek közül egyik 1 éves kis gyermek tegnap délután beteg lett, kivitték a közkórházba, ahol az éjjel elhunyt.

— Csőd egy járásbíró hagyatéka ellen. Nemrég elhunyt Dr. Róth Nándor volt bajai járásbíró. Hagyatékát — mely ingatlanokból és ingóságokból áll — tetemes adósság terheli. A hitelezők tehát csődöt kértek a hagyaték ellen az aradi kir. törvényszéknél, miut illetékes bíróságnál.

— Betöréses lopás. Tosaki István helyb. lakosnak kamráját az éjjel ismeretlen tettes feltörte és onnan különféle ruhaneműt vitt el. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **A Szabadkai Kör közgyűlése.** A kiknek kedd éjszakáján úgy 10—11 óra tájban a Kazinczy utcán vitt el az utjuk, csodálkozva állottak meg az Otthon-kávéház souteraine-ja előtt. Vajjon mit csinálnak odalent? Mulatni nem mulatnak, mert a zaj, amely főlhallatszik, nem nóta, nem kacagás hangja. Nem is mulattak ott, hanem tanácskoztak. Hosszu asztal körül negyven ifju. Fiatalos tűz a szemükben, az arcukon, a szavukban. Beszédjüknek épp úgy eleme a hév, mint a higgadt megfontolás. Az a sok díkcio, mely az Otthon-pinczéjének freskói között elhangzott, egy eszmét akar diadalra juttatni és ez: a Szabadkai Körből egy nagy, hatalmas testületet alkotni, birtokába juttatni azt azoknak a fegyvereknek, amelyekkel megvalósítható az egyesület szent célja. Hogy mi e cél, — e helyen is — sokszor elmondottuk. A Sz. K. szegény egyetemi polgárokat akar segíteni: a magyar köznevelődést, városi társadalmát akarja erősíteni. Nagy a cél, kicsi hozzá az eszköz. De rajtunk, Szabadka város közönségén áll, hogy az eszközt méltóvá tegyük a célhoz. És jaj ama város társadalmának, amelynek ily ideálok iránt nincs fogékonysága. Nem verjük itt az altruizmus nagy dobját: Szabadkának saját, jól fölfogott önérdéke követeli, hogy oly egyesület, mint a miőt ifjaink buzgalma létrehozott, csenevésznek ne induljon, de mindjobban gyarapodjék. — Nem akarjuk elsorolni, hogy mi mindent beszéltek az ifju Cicerók. Ha le is cáfolták, agyon argumentálták is egymást, nem a maguk gyönyörűségére, sem nem valami más méltatlan indokból tették, hanem tisztán egyesületüknek, mint ideális eszmének és anyagi fegyvernek a győzelme lebegett szemünk előtt. Elhatározták, hogy f. évi június 20-án Palicson hangversenyt és táncmulatságot rendeznek. A hangverseny és táncmulatság részletes megbeszélésére két 10—10 tagból álló u. n. művészeti és gazdasági bizottságot küldtek ki. Ezek hétfőn egy közös ülésben terjesztik elő értekezleteik eredményét. A kör minden lehető elkövet, hogy a hangverseny megfeleljen az egyesület kulturális színvonalának. Igyekezete az, hogy a koncert a nyári hőség mellett is igaz élvezetet nyújtson a hallgatónak; ne kezdő dilettánsok félsz productumaiból álljon, hanem a szó való értelmében művész-est legyen. Egyelőre csak ennyit s így általánosságban szólhatunk, de a részleteket is — mihelyt csak lehet — közöljük. Mert az a mozgalom, a melyet a Szabadkai Kör indít, bizony megérdemli, hogy propagandát csináljon neki, bár — nézetünk szerint — a Szabadkai Kör vállalkozásának nincs szüksége propagandára. Jó bornak nem kell ezéger. —r. —r.

— **A zenetanároknak** Budapesten tartott országos értekezletén, az állandó szaktanács helyettes elnökévé G. a. l. Ferenczét, városi zenedékné igazgatóját választották meg.

— **Gondatlanság, vagy véletlen szerencsétlenség?** Hornyák József keletibai lakosnak Matild nevű 3 hónapos kisleánya tegnap d. u. a kútba esett és ott megfulladt. Az esetről a szülők nem is tettek jelentést a rendőrségnél, koporsóba tették a kis holtat, de a halottikém a temelést nem engedte meg, hanem jelentést tett a rendőrségnél. A kihallgatott szülők azt mondják, hogy a kis leány az alacsony kerítésű kúthoz mászott és beleesett. A szülők ellen megindult a nyomozás, mely a való tényállást lesz hivatva kideríteni.

— **Elfogott csavargó.** Nagy József szegedi illetőségű csavargó átjött hozzánk szerencsét próbálni. Réz-gyűrűket arany gyanánt akart eladni; többeket megszólitott az utcán, hogy vegyék meg tőle. Egy rendőr észrevette és a rendőrkapitány elé állította. Ma délután visszatolonczoltik Szegedre.

— **Bodricsék zenekara Oroszországban.** Levelet kaptunk Bodrics Józseftől Odessából, ahol most tartózkodnak. A levelet érdekességénél fogva itt közöljük: Mélyen tisztelt uraim! Kötelességemnek tartom, hogy az urakat vagyis szülővárosunkat tudassam hogy létünk felül néhány sorban. Azt hiszem, hogy nem fogják soraimat tolokodásnak venni, midőn tudtára akarom úgy az urak, mint a nagy publikumnak adni, hogy mily nagy uton vagyunk és hogy hogyan bännak a messze idegenben az önök benszülött vándor élélfű muzsikusaikkal. — Első sorban le írom ide utazásunkat, én már eleget utaztam, de még ennél szebb tájékon soha, 17-én indultunk hazulról és 21-én érkezünk ide. Budepestről Munkácsra keresztül a Kárpátokra, a Kárpátokon egésznap 900 méter magasságban, hol a vonatot elől két gép és hátulról egy gép tolja a magaslatba, azon kívül három alaguton jöttünk keresztül, az első 200 méter, a második 400 méter, a harmadik 800 méter hosszúak. Ennél már szebb ut — én azt hiszem — talán nem is lehet, ha csak Svájcba vagy Tirolba nem. Kárpátokból jöttünk Lengyelországba, Lengyelországon keresztül Oroszországba, az orosz határra. Mikor oda értünk, mindjárt elkezdtek bennünket vizitálni, vizitálás közben az állomás főnök és a rendőrfőnök meglátta a hangszereket, megkértek, hogy legyünk szivesek, míg a vonat 40 perczig áll, néhány szép darabot játszani, mi természetesen azonnal eleget tettünk kérésüknek. Első sorban kértek egy keringőt, utána egy magyarost és a Rákóczy indulót. Mikor befejeztét nyertek darabjaink, a lehető legnagyobb örömmel brávoztak bennünket és az állomásfőnök oda jött hozzám és adott egy csomag cigarettát és egy 5 rubelös aranyat. A cigaretták csomagban 500 darab volt és kért németül, hogy ezt nem mint honorárium adja, hanem mint tiszteletdíjat. Hiába kérem, mégis jó a magyar cigányoknak, még a gráníción is pénzt keres, mást meg megbüntetnek! Így azután 21-én délelőlt 1/2 10 órakor Odessába érkezünk, hol már két fürdőigazgató várt bennünket és velünk együtt kocsira ültek és mentünk Kleinefontainbe. Ez a hely a várostól 5 kilométerre van. Leírhatatlan szépség, mindegy 20 m. magasságban fekszik épp a tenger parton. A publikum és mi amint játszottunk és beszélgettünk, van rá eset, hogy zavar beannunket a tenger zajlása. Gyönyörű termőkö lépés vezet a csónakokhoz. Ehhez más kell, ki le tudná rni ennek a helynek regényességét és szépségét. A mint a városból ide jön az ember, az uton mint két oldalon száz ezrekre menő drága villák vannak, ellehet mondani, hogy valóságos paradicsom kért. A zenekarunkat nagyon szeretik, amidőn a zenekar játszik, a legnagyobb figyelemmel kíséri ezer és ezer kiránduló, délután 6 óratól éjféltől 1 óráig szól a zene, a cimbalmost különösen szeretik és bámulják. A kosztunk olyan jó, hogy jobbat sohasem kívánhat az ember. Ha rendel valaki valami darabot csakis magyar nótát és keringőt kér, nagyon szeretik a magyar nótát és a szerb nótákat, a zenekar vezetőnk pediglen kitűnő magyar és szerb muzsik.

Június 23-ikán nagyszerű népnünnepély volt melyet az odessai Izraelita négyelet rendezett; elképzelhetik uraim mily nagyszerű ünnepély volt, mi játszottunk az ünnepélyen és nagyon szerettük a zenekart. Június 16-án itt volt Asziából, Tibet városból a miniszterelnök kíséretével. Ezt a minisztert mint alkirályt tekintik. Az egész város fel volt lobogozva és este 8 órakor kijött ide a fürdőre nagyszerűen fel volt virágozva minden és a diadal kapunál mi fogadtuk a török és Rákóczi indulóval, azután nagyszerű bankett volt, melyen az egész város legnagyobb urai részt vettek. Vagy két órát játszottunk, én is játszottam szólót. Midőn a bankettnek vége volt az 5 nyelvűkön megelégedését fejezte ki mit nekünk az igazgató németül át fordított. Különösen a cimbalom tetszett neki. Hála az Istennek nagyon örülünk mindannyian, hogy idáig még bárhova vezényelte a sors a szabadkai cigányt egy kis rövid utra, mindég dicsőséggel mehetett vissza azok az urak közé, kik beléjük öntik és öntötték a bátorságot, hogy mehet az ember bár milyen világrészbe, mert a ki Szabadkán megállja a helyét annak a nagy világ nyitva van. Igérem tisztelt uraim ha haza megyünk néhány nagyon szép újdonságot fogunk játszani, kérem az urakat adják tudomásul a nagy publikumnak, hogy hála Istennek jól megy sorsunk és hogy nagyon szeretnek bennünket. Isten önökkel sok minden jót kívánunk alázatos szolgáljuk Bodrics József karmester. Kleinefontaine Odessa.

Szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős:

BRAUN HENRIK.

Én Fischer Henrik

kárpitos, díszítő, első szabadkai kiváltságos vállalkozó s kolosonád Kazinczy (Gombkötő) utca 92. sz. öv. Bilitkyne házában.

Értesitem a nagyérdemű közönséget és az egyleteket, hogy Pudler Dániel táncmesterrel és Pudler B.-vel **soha semmiféle üzleti összeköttetésben nem voltam és jelenleg sem vagyok és nevemet az üzlet vállalatnál nem használhatja**

Egyben értesitem a nagyérdemű közönséget és az egyleteket, hogy elvállalom ezentúl is kiváltságos, bármilyen alkalomokkor díszítést és bálakra, lakadalmakra, házmulatságokra; estélyekre kiköleszőzők zászlókat, czimereket, lamponokat, falklyákat és minden a díszítéshez szükséges tárgyakat.

A közelgő képviselőválasztásokra szültséges minden nagyságu zászlók és jelvények készítését elvállalom gen jutányos árban.

Átköltözésnél butorosomogolást valamint kárpitos munkát javításra is elfogadok s egolecsobb árban egy helyben mint vidéken.

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását.

Szobafestő,

mázoló,

aranyozó,

czimfestő

és minden e szakmába vágó munkát ellogad a legegyszerűbb és a legdiszesebb kivitelben, egy helyben mint vidéken

Kladek Kázmér

Szabadkán, III. Bercsényi-u. 669/a. sz.

Gyors és pontos elkészítés!

Nyíltér.)*
Első rangu
életbiztosító társaság
 kedvező feltételek mellett productiv, megbízható
főügynököt
 keres. ajánlatok: „151. postafiók Budapest” címre intézendők.

* E rovat alattiakért nem vállal felelősséget a Szerk

878 szám. 1901.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel köz-hírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbírósg Sp. III. 383/1901. számú végzése által Kramer Antal javára Ronay Sándor és neje ellen 420 kor. 16 fill. lőke, ennek 1901. évi április hó 24ik napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 77 kor. 46 fill. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felülglát és 778 korona — állérra becsült különféle butorokból álló ingóságok nyilvános árverés urján eladának.

Mely árverésnek az 1901. V. 1238 sz. kiküldést rendelő végzése folytán, a helyszínen vagyis Szabadkán I. kör alperes lakásán leendő eszközökre 1901. évi Julius hó 18-ik napjának d.u. 2 1/2 órája határidőül kitűzenik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintelt ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fog.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított éltételek szerint lesz kiütetendő.

Kelt Szabadkán, 1901. július 1-én.

Csernyus kir. bir. végr.

A magyar kir. államvasutak nyári menetrendje.

— Érvényes 1901. évi május 1-jétől. —

Oda				Budapest k. p. u.—Zimony—Belgrád				Vissza						
k. ex.	sz. v.	lv. sz.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	ind.	sz. v.	k. ex.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. sz.	
11.20	7.40		2.40	3.35	10.20	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	11.20	7.05	10.05	1.05	6.40	7.15
2.44	12.33		5.47	8.23	4.05	ind.	SZABADKA	érk.	ind.	7.57	11.50	5.20	9.46	1.57
2.51	1.22	4.10	5.56		5.40	ind.	SZABADKA	érk.	7.52	10.48	7.40	9.34	1.21	6.17
	1.51	4.45			6.08		Csantatár			10.16	7.05		12.56	
	2.18	5.16	6.27		6.34		Bács-Topolya			9.52	6.40	9.02	12.34	
	2.44	5.44	6.42		7.02		Hegyés-Feketehegy			9.22	6.06	8.48	12.06	
	3.05	6.08	6.56		7.22		Verbász			9.01	5.42	8.33	11.48	
	3.26	6.44			7.42		Ó-Keér			8.36	5.13		11.29	
	3.44	7.05			8.07		Kiszács			8.16	4.51		11.13	
4.23	4.06	7.30	7.41		8.29	érk.	UJVIDÉK	ind.	6.18	7.51	4.24	7.50	10.52	

Oda Szabadka—Ó-Becse.				Vissza			
v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
5.10	1.37	ind.	SZABADKA	érk.	8.54	5.27	
5.38	2.05		Békova		8.27	5.00	
7.00	3.28	érk.	ZENTA	ind.	7.01	3.40	
8.12	5.27		Ada		5.51	2.24	
8.35	5.42		Mohol		5.30	2.07	
8.55	6.02		Bács-Petrovosszellő		5.04	1.42	
9.21	6.28	érk.	Ó-BECSE	ind.	4.35	1.15	

Oda Szabadka—Dálja.				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
4.45	2.05	6.15	6.32	ind.	SZABADKA	érk.	6.50
5.15	2.29		7.03		Tavankut		6.17
5.44	2.49	6.46	7.33		Bajmok		5.53
6.23	3.20	7.10	8.15		Nemes-Militics		5.01
7.06	4.11	7.26	8.34	érk.	ZOMBOR	ind.	4.39
7.27	4.09	7.42			Priglevica Szt.-Iván.		8.01
7.52	4.16	7.52			Szonta		7.51
8.07	4.28	8.02		érk.	GOMBOS	ind.	7.42
9.38	4.25	8.42		ind.	ERDŐD	érk.	7.02
9.54	4.37	8.52		érk.	DÁLJA	ind.	6.51

Oda Szeged-Rókus—Zenta				Vissza			
v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
4.15	2.05	ind.	SEGED-RÓKUS	érk.	9.32	5.45	
4.40	2.29		Rószke		9.09	5.23	
4.58	2.48	érk.	HORGOS (136)	ind.	8.50	5.05	
5.01	2.57		Horgos		8.38	4.56	
5.20	3.16		Bács-Martonos		8.20	4.38	
5.43	3.39		Ó-Kanizsa		8.06	4.24	
6.05	4.00		Adorján		7.37	4.00	
6.30	4.25	érk.	ZENTA	ind.	7.10	3.35	

Oda Ó-Becse—Ujvidék.				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.
4.40	10.15	4.25	ind.	Ó-BECSE	érk.	6.55	12.43
5.05	10.49	4.49		Bács-Földvár		6.33	12.16
5.27	11.28	5.10		Csurogh		6.15	11.47
5.49	12.00	5.32		Zsablya		5.50	11.08
6.04	12.22	5.47		Goszpodince		5.31	10.34
6.30	1.01	6.11		Temeria		5.14	10.10
6.39	1.13	6.20		Járek		4.58	9.40
6.53	1.30	6.34	érk.	VASKAPU	ind.	4.43	9.21
7.01	1.38	6.37	ind.	VASKAPU	érk.	4.40	9.13
7.24	2.05	7.00	érk.	UJVIDÉK	ind.	4.15	8.45

Oda Szabadka—Baja				Vissza			
v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
4.50	1.47	6.43	ind.	SZABADKA	érk.	9.37	12.43
5.29	2.22	7.18		Csikeria		9.04	12.10
6.10	2.54	7.50		Bács-Almás		8.42	11.48
6.16	3.00	7.56		Almás		8.27	11.33
6.45	3.26	8.25		Bikity-Borsód		8.02	11.08
7.24	4.00	8.59	érk.	BAJA	ind.	7.25	10.32

Oda Vaskapu—Titel.				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.
6.37	5.10	ind.	UJVIDÉK	érk.	6.00	3.01	
7.00	5.38	érk.	VASKAPU	ind.	5.38	2.38	
7.05	5.50	ind.	VASKAPU	érk.	5.28	2.33	
7.31	6.24		Káty		5.06	2.15	
7.42	6.38		Tisza-Kálmánfalva		4.43	1.56	
7.57	7.00		Kovil Szt.-Iván		4.25	1.41	
8.11	7.18		Vilova-Gardinoveze		4.04	1.26	
8.24	7.34		Lok		3.48	1.14	
8.37	7.50	érk.	TITEL	ind.	3.32	1.00	

Oda Baja—Ujvidék				Vissza			
v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.
4.00		1.15	ind.	BAJA	érk.	9.15	6.50
4.11		1.25		Baja-szállásváros		9.08	6.42
4.25		1.38		Vaskut		8.58	6.26
4.51		2.01		Gara		8.32	6.00
5.09		2.18		Rigyicza		8.17	5.35
5.37		2.39		Sztanisics		8.00	5.12
5.56		2.56		Gáková		7.36	4.40
6.15		3.14		Nenadies		7.15	4.16
6.15		3.23	érk.	Zombor	ind.	7.05	4.05
2.55	6.51	3.51	ind.	Zombor-vásártér	érk.	6.30	11.18
3.01	6.57	3.57		Fernbach-szállás		6.23	11.11
3.11	7.07	4.07		Zsárkovác		6.14	11.02
3.20	7.16	4.16		Ó-Sztopár		6.06	11.54
3.36	7.30	4.30		Bresztovác		5.52	10.40
4.05	7.49	4.49		Hódságh		5.37	10.26
4.35	8.10	5.12		Parabuty		5.12	10.02
5.11	8.35	5.37		Parag		4.53	9.45
5.25	8.49	5.51		Parag		4.32	9.25
5.46	9.16	6.09	ind.	GAJDOBRA	érk.	4.14	9.07
6.00	9.30	6.28		Bulkesz		4.00	8.55
6.22	9.45	6.38		Petrovác-Glozsán		3.49	8.44
6.51	10.10	7.08		Futtak		3.20	8.16
7.14	10.31	7.25	érk.	UJVIDÉK	ind.	2.55	7.55

Oda Hegyész-Feketehegy—Palánka.				Vissza			
v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.
8.56	7.23	ind.	Hegyész-Feketehegy	érk.	7.51	6.18	
9.19	7.46		Telecska		7.29	5.56	
9.44	8.01		Kula		7.17	5.44	
9.56	8.13		Béla-puszta		7.01	5.23	
10.14	8.27		Torssa		6.47	5.09	
10.43	8.53		Despot Szt.-Iván—Pivnicza		6.32	4.51	
11.05	9.11		Szilbás		6.03	4.21	
11.28	9.23	ind.	GAJDOBRA	ind.	5.51	4.08	
11.58	9.55	érk.	PALÁNKA	ind.	5.04	3.20	

Oda Szeged-Rókus—Szabadka.				Vissza			
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
3.10	8.10	11.56	4.34	8.43	ind.	SEGED-RÓKUS	érk.
3.37	8.27	12.12	5.50	9.09		RÓSZKE	ind.
3.41	8.43	12.25	5.04	9.36		HORGOS	ind.
3.55	8.57	12.39	5.17	9.57		Királyhalom	
4.10	9.11	12.53	5.31	10.17		Palics	
4.22	9.22	1.04	5.42	10.35	érk.	SZABADKA	ind.

Jegyzet Az esti 6 órátal reggeli 5 óra 50 percig terjedő éjjeli idő óraszámái kövér betűkkel vannak nyomtatva. A menetrend baloldali számai felülről lefelé a jobb oldaliak pedig alulról felfelé olvashatók.

Nyomatott Krausz és Fischer tulajdonosok könyvnyomdájában Szabadkán, (Bárany szálloda mellett.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Szakást
 teljes ellátással kereszold fiatal leány lehetőleg gyermektelen családnál vagy magános urnónél. Megfelelo ajánlatok az ár- és pontos czimjelzés mellett „Azonnal” czimen a kiadóhivatalba kéretnek

40 kapa 4 éves szöllő
 Kelebia állomás átellenében elado. Tudakozodhatni ott helyben vagy Szegeden Margit u. 4.

Bélyeg-jegyek
 és váltó-ürlap megrendelések
 100 darabonkint egy okoronáért kapható
Krausz és Fischer
 * könyvnyomdájában *

! Öreg és fiatal !
 embereknek ajánlatk Dr. Müller orvosnadrnak, díjazott és újabb sokszorosított kiadásba megjelent folyóirata a **megrongált ideg és nemiszervekről**, valamint annak a radikális gyógykezelésre vonatkozó oktatása is.
 Bérmentes küldemények boríték alatt 1 kor. 20 fillér levélhelyekben.
Curt Röber, Braunschweig.

Ó-Kanizsán 1 hold 600 □ öl területű szántóföld mely a II-ik vetőben fekszik Raffai Janos és Hegedűs Mátyásné szől. Nagy Anna-féle szántó földek szomszedságában szabadkézből eladó. Bővebb értesítés Krausz és Fischer szabadkai nyomdász cég ad. Az ingatlan azonnal birtokba vehető.

Eladó!
 1000 példányú
 * * * * *
 1000 példányú
 * * * * *